

at indskyde et „pauseår“ i uddannelsesforløbet er *ikke* medtaget i lovforslaget. En sådan almindelig ordning blev i sin tid frarådet af embedsmandsudvalget, som påpegede den betydelige risiko for en forhatet placering i arbejdslivet og for, at eleverne skulle være mindre tilbøjelige til at genoptage skolegangen efter et år med relativt gode indtjeningsmuligheder (betænkning nr. 473, 1968, side 39). Hertil kan føjes, at det under sådanne omstændigheder hverken ville forekomme særlig ønskeligt eller praktisk muligt at gennemtvinge den „resterende“ undervisningspligt. Det synes derfor mere nærliggende at begrænse denne mulighed for „tidligt“ erhvervsarbejde til tilfælde, hvor *særlige grunde* taler for, at det er den bedste løsning for eleven — men da til gengæld at acceptere, at eleven hermed *opfylder* sin undervisningspligt, såfremt beskæftigelsen har karakter af uddannelse. Den foreslåede § 43, stk. 3, er i overensstemmelse hermed. Herudover foreslås der tillagt undervisningsministeren en særlig beføjelse til helt at *fritage* en elev for undervisningspligt efter 8 års skolegang (§ 44, stk. 3).

Med hensyn til undervisningspligtens *indtræden* foreslås det at følge embedsmandsudvalgets indstilling (betænkning nr. 473, side 41-42), hvorefter undervisningspligten fremtidig bør indtræde den 1. august i det *kalenderår*, hvor barnet fylder 7 år, men således at optagelsen i 1. klasse kan ske såvel et år tidligere som et år senere. Der henvises herom til afsnit C. nedenfor.

En konsekvens af denne mere smidige optagelsesregel er, at man ikke fortsat kan anvende et rent alderskriterium for undervisningspligtens *ophør*. Embedsmandsudvalget foreslog da også, at antallet af undervisningsår burde være det eneste afgørende for, om den 9-årige undervisningspligt kunne anses for opfyldt. Udvalget forudsatte herved, at perioder, hvor en elev på grund af langvarig sygdom eller lignende havde været afskåret fra at deltage i regelmæssig undervisning, måtte tælle med som undervisningsår.

I de sjældne tilfælde, hvor en elev har været uden undervisning i så lang tid, at eleven af den grund ikke kan oprykket på sædvanlig måde, vil det imidlertid være bedst stemmende med de hensyn, der ligger bag undervisningspligten, at betragte denne som suspenderet under fraværperioden, således at der sikres den pågældende mindst 9 års undervisning. Undervisningspligten bør dog under alle omstændigheder ophøre senest den 31. juli i det kalenderår, hvor eleven fylder 17 år. — Omvendt synes der ikke at være grund til at kræve fulde 9 års undervisning af elever, der — trods uregelmæssig eller kortere tids deltagelse — *har afsluttet* 9. skoleår. Et

sådant krav ville næppe heller være foreneligt med skolefrihedsprincippet i grundlovens § 76. Den foreslåede nye § 44, stk. 1, er udformet efter disse synspunkter.

C. Skolegangens påbegyndelse.

Efter de gældende bestemmelser skal børn, der inden 1. august er *fyldt 7 år*, optages i 1. klasse. Ifølge ministeriets praksis kan skolegangen dog udsættes et år, hvis barnet er særlig sent udviklet. — Børn, der fylder 7 år inden 1. februar, d. v. s. er *mellem 6½ og 7 år*, kan af forældrene forlanges optaget i 1. klasse. — Børn, der er *under 6½ år*, kan optages med skolemyndighedernes tilladelse; denne gives som regel kun, hvis det gennem en „skolemodenhedsundersøgelse“ godtgøres, at de er tilstrækkelig udviklede til at følge undervisningen.

Reglerne betyder, at der for børn født i månederne august-januar er en friere adgang til at vælge skolebegyndelsestidspunkt end for børn født i månederne februar-juli. Denne ulighed er til dels historisk begrundet og stemmer ikke med, at der blandt børn i 6-7 års alderen vil kunne være forskelle i udvikling på op til 3-4 år. Der bør derfor være *lige* mulighed for alle børn for at komme et år før eller et år senere i skole, afhængig af deres individuelle udvikling. De udviklingsfaktorer, der spiller en rolle i denne sammenhæng, vedrører såvel børnenes intellektuelle modenhed (intelligens) som deres sociale-emotionelle og deres fysisk-motoriske udvikling.

Fastholdes muligheden for individuelt at fremskynde eller udsætte skolegangen i et år, bliver det af mindre betydning, hvilket år der fastlægges som det „normale“ skolebegyndelsesår, med andre ord hvilket alderskriterium der bliver bestemmende for undervisningspligtens indtræden. I betænkning nr. 473 blev det som nævnt foreslået, at „normalåret“ skulle være det *kalenderår*, hvor barnet fylder 7 år, (imod nu det skoleår, hvor barnet fylder 8 år). Dette vil i praksis sige, at undervisningspligten for 5/12 af børnenes vedkommende vil indtræde et år tidligere end efter de gældende regler, og at gennemsnitsalderen ved undervisningspligtens indtræden pr. 1. august bliver 7 år og 1 måned imod hidtil 7 år og 6 måneder.

Trods denne forskydning „nedad“ var forslaget *ikke* motiveret af et ønske om en generel sænkning af aldersniveauet ved skolegangens påbegyndelse. I bemærkningerne til punkt 9 i forslaget til folketingsbeslutning (FT. 1968-69, till. A., sp. 3757) blev det yderligere fremhævet, at gennemførelsen af udvalgets forslag ej heller kunne forventes at medføre en væsentlig lavere gennemsnitsalder i skoler-